

A R A Ş T I R M A M A K A L E S İ / R E S E A R C H A R T I C L E

DOI: 10.52122/nisantasisbd.1478022

KUŞAKLARIN SİYASİ PARTİ POLİTİKALARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Zeynep DİLEKLİ KARATAY

Bağımsız Araştırmacı, Sosyoloji Bölümü.
e-posta: zeynepdilekli3@gmail.com4

ORCID 0000-0002-9056-7283

Doç. Dr. Ahmet Ayhan KOYUNCU

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji
Bölümü.

e-posta: ahmetakoyuncu@hotmail.com

ORCID 0000-0002-5401-7647

ÖZ

Kuşak olarak kabul edilen olgu aynı dönemde yaşamış olan bireylerin tamamının benzer olaylara tanıklık etmesi üzerine genel olarak benzer davranışlar, tutumlar, düşünceler geliştirme eğiliminde oldukları kabul edilen; belirli periyotlarla ve özelliklerle sınıflandırılarak ele alınan insan gruplarını ifade etmektedir. Kuşaklar küresel, bölgesel veya yerel çaptaki olaylara tanıklık etmelerinden dolayı buldukları ülkenin siyasetini de etkileyebileme ve siyasetten de etkilenebilme potansiyeline sahip gruplardır. Siyasetin ayaklı ve aktif organlarından biri olarak değerlendirilebilecek siyasi partiler bu anlamda kuşaklarla irtibatla olan güçlü siyasi yapılarıdır. Siyasi partiler siyasi arenada hayat bulabilmek ve varlığını sürdürebilmek için toplumun desteğine, kuşaklar da sorunlarını ve taleplerini üst mercilere iletmek amacıyla siyasi partilere ihtiyaç duymaktadırlar. Siyasi partiler kuşakların taleplerini karşılamaya çalıştıkça ve kuşaklar da siyasi partilere çeşitli şekillerde destek sağladığı müddetçe ikisi arasındaki ilişki olumlu bir seyir izlemektedir. Bu noktalardan hareketle çalışma, kuşakların taleplerinin siyasi parti politikaları üzerindeki etkisini, siyasi partilerin yetkili kişileri tarafından sarf edilen ifadeler doğrultusunda tartışmayı amaçlamaktadır. Literatür taraması yöntemine dayanan çalışmada AK Parti, CHP, İYİ Parti ve MHP'nin çeşitli platformlarda dile getirmiş oldukları söylemler başta olmak üzere kısmen diğer siyasi partilerin yaklaşımları da göz önünde bulundurularak kuşaklar ve siyasi partiler arasındaki ilişki sosyolojik bir şekilde analiz edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kuşak, kuşak sınıflandırması, siyasi parti, politika.

THE INFLUENCE OF GENERATIONS ON POLITICAL PARTY POLICIES

ABSTRACT

The phenomenon accepted as generation refers to groups of people who are considered to have a tendency to develop similar behaviors, attitudes and thoughts in general upon witnessing similar events by all individuals who have lived in the same period, and who are classified and handled with certain periods and characteristics. Generations are groups that have the potential to influence and be influenced by the politics of the country they live in, as they witness events on a global, regional or local scale. Political parties, which can be considered as one of the standing and active organs of politics, are strong political structures that are in contact with generations in this sense. Political parties need the support of society to survive and survive in the political arena, and generations need political parties to communicate their problems and demands to higher authorities. Based on these points, this study, which is based on the literature review method, aims to discuss the impact of generational demands on political party policies in a sociological way in line with the statements made by the authorized persons of political parties.

Keywords: Generation, classification of generation, political party, politics.

Geliş Tarihi/Received: 03.05.2024

Kabul Tarihi/Accepted: 04.06.2024

Yayın Tarihi/Printed Date: 31.12.2024

Kaynak Gösterme: Dilekli Karatay, Z. ve Koyuncu, A.A. (2024). "Kuşakların Siyasi Parti Politikaları Üzerindeki Etkisi". *İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(12), 523-538.

GİRİŞ

Özellikle sosyal bilimler açısından önemli bir konu olan “kuşaklar” ile ilgili çalışmalar her geçen gün artmaktadır. Kuşaklar, yaklaşık yirmi-otuz yıllık zaman dilimleri arasında ele alınan toplumsal hareketler olarak bilinmektedir. Uluslararası literatürde Sessiz Kuşak (1925-1945), Bebek Patlaması kuşağı (1946-1964), X (1965-1978), Y (1979-1995), Z (1996-2010) ve son zamanlarda dile getirilen Alfa (2010-2025) kuşağı yer almaktadır. Yeni bir kuşak olması nedeniyle Alfa kuşağına yönelik ciddi çalışmalar henüz yapılmamıştır ve isimlendirmesi de yapılacak olan mevcut çalışmalar neticesinde değişime açık olan bir kuşaktır. Her kuşak, kendi döneminde yaşanmış olan sosyal olayların bir sonucu olarak benzer özellik ve düşüncelere sahip olabilmektedir. Zaten kuşak sınıflandırmalarındaki temel etken de belirlenen zaman dilimleri aralığının bir sonraki zaman dilimi aralığından farklılaşıyor olmasıdır. Yaşanan toplumsal değişimler, krizler, savaşlar, hastalıklar, doğal afetler veya küresel çaplı olaylar dünyanın bütün yerindeki insanları etkileyebilecek niteliklerde olması dolayısıyla insanlar bu olaylara karşı benzer tutum ve davranışlar sergileyebilmektedir. Elbette bir elin beş parmağının bir olmadığı gibi bir kuşağa mensup insanların tamamının da bir olmayacağı gerçeği bilinmektedir. Fakat kuşak mensuplarının çoğunluğu benzer tutum ve davranışları sergileyebilme potansiyeline sahip olduğu için de kuşaklara atfedilen nitelikler evrensel veya kapsayıcı olarak kabul edilmektedir.

Kuşaklar, daha önce de ifade edildiği gibi doğal afetler, salgın hastalıklar vb. küresel ölçekli durumlara maruz kaldığı gibi mevcut dönemin siyasi arenasını da verdiği tepkilerle şekillendirebilmektedir. Kuşak ve siyaset ikilisi bu nedenle oldukça önemlidir. Çünkü bütün olarak bir kuşak ile siyaset arasında karşılıklı bir etkileşim bulunmaktadır. İkiisi arasındaki diyalektik ilişkiyle birlikte kuşaklar siyasi partilerin politikalarını; siyasi partilerin politikaları ise kuşakların hayatlarını çeşitli şekillerde etkileyebilmektedir.

Bir ülkedeki mevcut siyasi partiler, belirli bazı kesimlerin ideolojilerinin, amaçlarının, yaşamak istedikleri hayat felsefesinin birer ürünü ve taşıyıcısı olarak faaliyetler göstermeye ve siyasi arenadaki varlığını korumaya çalışmaktadır. Dolayısıyla partiler toplumun desteğine, toplum bireyleri de amaçları doğrultusunda partilerin sözcülüğüne ihtiyaç duymaktadırlar. Siyasi partiler amaçlarına ulaşabilmek amacıyla toplumun her kesimine ulaşmaya çalışmaktadır. Özellikle de seçim zamanlarında toplu kesimlerin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla hareket etmeye çalışan partiler, birbirleriyle yarış halinde olabilmektedir. Bu nedenle de çeşitli kesimlerin sözcülüğünü yapmaktan geri durmamaya özen göstermektedirler. Benzer şekilde sorunlarının çözülmesini isteyen kesimler de özellikle toplu bir şekilde hareket edip parti politikalarını etkilemeyi çoğu zaman başarabilmektedir. Bütün bunlardan hareketle konunun amacına uygun olduğu gerekçesiyle çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelenmesi ya da belgesel tarama (Sak, vd., 2021: 230) olarak da bilinen literatür taraması “basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir” (Kıral, 2020: 173). Bu yöntem ile birlikte araştırmacı belirlemiş olduğu çalışmanın amacına uygun olacak şekilde kaynakları, dokümanları ya da belgeleri bulmakta, okumakta, not almakta ve bunları analiz etme ya da değerlendirme işlemlerini yapmaktadır (Karasar, 2005). Balcı’ya (2016) göre literatür taraması için araştırılmak istenilen konu hakkında araştırmacıya bilgi sunan her türlü yazılı materyale doküman denilmektedir. Başka bir ifadeyle araştırma ile ilgili veri sunan her yazılı materyal birer kaynak, belge veya doküman olarak ele alınabilmektedir. Konusu itibarıyla özgün olan çalışma; kuşak ve siyasi partiler arasındaki ilişkiyi, parti yetkilerinin söylemleri ve kuşakların talepleri doğrultusunda sosyolojik bir şekilde tartışmaktadır.

1. Kuşak Kavramı ve Sınıflandırması

Kuşak olarak bilinen olgu, bireyler arasındaki farklılıkların bir tezahürü olarak görülmektedir. Bu farklılıklar psikoloji, sosyoloji gibi sosyal bilimler açısından farklı şekillerce ele alınıp tartışılmaktadır. Diğer bilimlerden farklı olarak sosyoloji, kuşakları toplumsal hareketler bağlamında ele almaktadır (Güdücü, 2021: 7). Toplumsal hareketler bağlamında değerlendirilmesinde ise kuşak bireylerinin dönemlerinde yaşamış oldukları olaylar, krizler,

savaşlar vb. olgular neticesinde kolektif bir bilinç oluşturmaları etkili olmuştur. Çünkü benzer etkilere maruz kalan kuşak bireyleri benzer tepkiler de geliştirebilmektedir. Başka bir ifadeyle sosyolojik açıdan kuşaklar; tarihsel süreçler dikkate alınarak bulunulan dönemin toplumsal, siyasal, kültürel gibi birçok farklı koşullarının o dönem bireylerinin üzerindeki etkisini çeşitli şekillerde ortaya çıkarmaya çalışmaktadır (Nacak, 2019: 9). Nasıl ki bir ailede yaşanan süreçler aile fertlerinde belli başlı bazı ortak özellikler, aidiyetler ve duygular geliştirebiliyorsa aynı şekilde bir dönemde yaşayan kuşakların tanıklık etmiş oldukları süreçler de o dönemin bireylerinde ortak birtakım özellikler geliştirebilmektedir. Kuşak olgusu toplumdaki bütün bireyleri kapsayan bir gerçeklik olduğu için toplumsal bir olgu olarak kabul edilmektedir ve bu yönleriyle de kuşaklar sosyolojik olarak ele alınıp değerlendirilmektedir.

Yirmi beş-otuz yıllık periyotlarla dönemleştirilerek ele alınan kuşaklar, uluslararası literatürde Sessiz Kuşak, Bebek Patlaması Kuşağı, X, Y ve Z kuşağı olmak üzere beş temel grupta değerlendirilmektedir. Bu kuşaklara ilaveten 2010-2025 yılları arası doğanlar ise Alfa kuşağı olarak kavramsallaştırılıp ele alınmaya başlanmıştır. Fakat yeni olması nedeniyle ve bireylerinin çoğunluğu küçük yaşlardan oluştuğu için Alfa kuşağı ile ilgili çalışmalar henüz yeterli düzeyde olmamıştır. Bütün kuşaklar, dönemin mevcut olayları neticesinde bir kişilik geliştirmektedir. Bu nedenle kuşak sınıflandırmalarında genellikle küresel ölçekli olaylar göz önünde bulundurulmaktadır. Örneğin, savaş gibi olaylara maruz kalan kuşak bireyleri daha içe kapanık ve sessiz kalmayı tercih ederken, görece daha rahat bir ortamda yetişen kuşak bireyleri daha özgür ve rahat davranabilmektedir.

Sessiz ya da geleneksel kuşak, 1925-1945 doğumlu kişileri kapsamaktadır. Bu kişiler I. ve II. Dünya savaşları, 1929 ekonomik krizi gibi büyük çaplı toplumsal ve küresel çaptaki olaylara şahitlik ettiklerinden dolayı daha içe kapanık, otoriteye itaat eden, iş ve aile yaşantısını önemseyen özelliklere sahiptir. Yaşanılan olaylar neticesinde daha duygusal, kaybetme korkusu yüksek ve gelenekselcilikleri ön planda olan kişilikleri bulunmaktadır (Küçükşabanoglu, 2011: 14). Savaş, kıtlık gibi büyük ölçekli olaylar hayatlarını derinden etkilediği için de herhangi bir konuda risk almaktan kaçınmaktadırlar (Lehto, vd., 2006). Bu kuşak, kuşak sınıflandırmalarında da sayıları itibarıyla az oldukları için en küçük grubu temsil etmektedir (Bakırtaş, Divanoğlu ve Aktaş, 2019: 3). Günümüzde sayıları az olmakla birlikte büyükanneanneler, babaanneler ve dedeler olarak en yaşlı kuşak kabul edilmektedirler (Adıgüzel, Batur ve Ekşili, 2014: 171). Ayrıca çeşitli yoksunluk ve yoksulluklara şahit oldukları için de fazla bir beklentisi olmayan, sabırlı ve özverili kişilerdir. Türkiye’de bu kuşak bireyleri yaşadıkları dönemin şartları gereği birçok imkândan mahrum kalan ve nüfusun yaklaşık %85’ine karşılık gelen bir köylü nüfusundan oluşmaktadır (Aktay, 2019: 49). Sessiz kuşak bireyleri için vatandaşlık gibi kavramların yanı sıra ahlaki değerler ve evlilik, aile gibi toplumsal değerler de ön plandadır. Bu kuşak, iş hayatında disiplinli, detaylara önem veren, çatışmalardan mümkün mertebede uzak durmaya özen gösteren ve kuralcı yapılarıyla bilinen bireylerden oluşmaktadır (Aydın, 2022: 89). Bu kuşağın en belirgin özellikleri kuralcı, garantici olmaları ve daha çok resmi bir iletişim dillerinin olmasıdır.

1946-1964 yıllarında doğanları kapsayan Bebek patlaması kuşağı bireyleri, kendisinden önceki kuşağa oranla daha rahat bir ortamda büyümüşlerdir. Savaş sonrası görece refah bir dönemde bulunmalarından dolayı kuşağın kadın ve erkekleri yeni sosyal rollere bürünmüşlerdir (Bakırtaş, Divanoğlu ve Aktaş, 2019: 6). Yaşanan savaşların ardından yükselen ekonomik refah ile birlikte çeşitli ülkelerin politik, iktisadi gibi yapılarında önemli derecede değişiklikler yaşanmıştır. Bu değişiklikler ise bebek patlaması kuşağının fikri yapısında da değişimleri beraberinde getirmiştir (Adıgüzel, Batur ve Ekşili, 2014: 171-172). Dolayısıyla daha önce de ifade edildiği gibi kadın ve erkekler yeni sosyal roller üstlenmiştir. Sessiz kuşağa kıyasla televizyon bu kuşak döneminde daha etkin bir şekilde kullanılmaya başlandığı için toplumsal olaylardan haberdar olmaları da nispeten daha kolay olmuştur. Bu nedenle bu kuşak bireylerinde toplumsal sorumluluk duygusu da bu kuşakla birlikte artmaya başlamıştır (Büyükhelvacıgil, 2021: 29). Bebek patlaması kuşağının bireyleri, işkolik, idealist, sadık, uzun saatler çalışan ve çalışmak için yaşayan kişilik özelliklerine sahiptir (Mercan, 2016: 62). Politik doğruları önemseyen bu kuşak, aynı zamanda rekabetçi özellikleriyle de bilinmektedir. Bu kuşak bireyleri hem ebeveynlerine hem de çocuklarına baktıkları için Sandviç Kuşak olarak da bilinmektedir (Bayhan, 2019: 32). Bu kuşağın sessiz kuşaktan ayrılan en önemli yönlerinden biri, harcama ve eğlenmeye eğilimli

olmaardır (Aydın, 2022: 90). Çünkü yukarıda da ifade edildiği üzere bu kuşak bireylerinin döneminde refah düzeyinde bir artış meydana gelmiştir ve bu da yaşantılarını etkilemiştir.

1965-1978 yılları arasında doğanları kapsayan X Kuşağı literatürde yer alan üçüncü kuşak olarak kabul edilmektedir. X Kuşağı, kendisinden önceki kuşaklara nazaran teknolojik gelişmelerden haberdar olan ve onu deneyimleyebilme fırsatı bulan bir kuşak olmuştur. Bu kuşak bireylerinin aidiyet duygusu yüksektir ve realist ve de rekabetçi olarak bilinmektedir (Ünal, 2017: 11). Bebek patlaması döneminde yaygınlaşan refahın faturası ise kendisinden sonra gelen X kuşağına kesilmiştir ve bu nedenle X kuşağı, *kayıp kuşak* olarak da bilinmektedir (Güzel, 2021: 33). Ülkemiz nüfusunun yaklaşık %19,4'ünü oluşturan bu kuşak bireyleri çeşitli toplumsal krizlere de şahitlik etmiştir (Göksel ve Güneş, 2017: 812). Yaşanan bu krizler ise ailelerin geçimini zorlaştırmıştır ve ailenin çeşitli fertleri de iş hayatına girmek durumunda kalmıştır (Aydın, 2022: 93). Gelecek kaygıları olan bu kuşak bireyleri mücadeleci kişilik özelliğine de sahiptir. X Kuşağı bireyleri herhangi bir sorun karşısında irade gösterip sorunu kendi başına halletmeye çalıştıkları için öz güvenleri oldukça yüksektir. X kuşağı, cep telefonu, internet, teknoloji gibi deneyimleri yaşayan ilk genç kuşak olmuştur (Kuran, 2018: 83). Diğer iki kuşağa oranla kadınların sosyal hayata katılımları ve kamusal alanda görünme oranları da bu kuşak döneminde artmıştır. Bu nedenle aile yaşantısında birtakım değişiklikler (boşanma gibi) meydana gelmeye başlamıştır.

1979-1995 yılları arasında doğanları kapsayan Y kuşağı, yaşadığı veya gördüğü olaylar karşısında sorgulayıcı ve şüpheli davranmaktadır. Bu nedenle ismini İngilizce'deki why (neden) kelimesinin kısaltmasından almaktadır (Mücevher, 2015: 13). Her şeyi sorgulayıcı bir yapıda olmalarının temel nedeni ise yetişme şekillerinden kaynaklanmaktadır. Çünkü Y kuşağı, kendisinden önceki kuşaklara göre daha iyi bir eğitim alma fırsatını yakalamış, teknoloji ve sosyal ağlar ile daha sıkı bir ilişki içinde olmuştur. Teknolojiyi ve sosyal medyayı etkin bir şekilde kullanan bu kuşak bireyleri, çeşitli konulardaki görüşlerini de sosyal medyada gündeme getirmektedirler (Yaşar, 2018: 1394). Y kuşağı bireyleri kendisinden önceki kuşaklara oranla daha özgür bir ortamda yetiştikleri için daha bireyci davranmakta, tüketime ve anlık tatminlere odaklı özelliklere sahiptir (Büyükhelvacıgil, 2021: 42). Eğitimi yüksek ve daha özgür bir ortamda yetişen bu kuşak bireyleri, bu yönleriyle ebeveynlerinden ayrılmaktadır. Özgürlüğe oldukça önem vermeleri de bu kuşağın en önemli özelliklerindedir (Ünal, 2017: 13). Apolitik olarak eleştirilen (Kömürcüoğlu, 2015: 53) bu kuşak bireyleri, Türkiye bağlamında Gezi Parkı Eylemleri ile birlikte politikliğini gün yüzüne çıkarmıştır (Bayhan, 2019: 39).

1996-2010 yılları arasında doğan Z kuşağı, günümüz gençliğinin büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Teknolojiyle büyüyen bu kuşak, teknolojiye adeta bağımlıdır. Dolayısıyla sürekli çevrimiçi olan bir kuşaktır (Deniz ve Gemlik, 2022: 3). Bu özelliğinden dolayı dijital kuşak adlandırması da yapılmaktadır. Z kuşağı hem sosyalleşmek hem de bilgi edinmek amacıyla sosyal medya ve internet kullanımına ağırlık vermektedir. Sosyal medyayı aktif bir şekilde kullanan bu kuşak bireyleri yeniliklere açık ve aynı zamanda kendisinden olmayana tanıma ve onlarla tanışma arzusundadırlar (Duman, 2019: 209). Yaşam ve düşünce tarzları ebeveynlerine göre daha geniş olan bu kuşak, sanal ortamlarda vakit geçirdikleri için, normal hayatta yalnız kalmayı seven bir kuşak olarak da bilinmektedir. Bu kuşak bireyleri, aynı anda birden fazla konuyla ilgilenme potansiyeline sahiptir. Özgüvenleri oldukça yüksek, kişisel özgürlükleri önemseyen, yaratıcılık ve yenilikten yana olan kişisel özelliklere sahiptir. Z kuşağı, herhangi bir ürünün veya hizmetin tüketicisi değil, üreticisi yani üreticisi olmak isteyen bireylerden oluşmaktadır (Bayhan, 2019: 39). "Z Kuşağı sanalda çevrimiçi toplumda çevrimdışı olan, kaygılı, stresli, korkuları olan bir kuşaktır" (Dilekli Karatay, 2024: 41). İ Nesli, Dijital Kuşak, İnternet Kuşağı (Küçükşabanoğlu, 2021: 19) gibi çeşitli adlandırmalarla bilinen bu kuşak bireyleri dünya nüfusunun %31'ini (Kuran, 2020: 35) oluşturmaktadır. Statüyü oldukça önemseyen bu kuşağın en büyük korkusu ise gelecek kaygısıdır (Küçükşabanoğlu, 2021: 19). Alfa Kuşağı bireyleri henüz küçük oldukları için günümüzün en genç kuşağı Z kuşağı olarak kabul edilmektedir.

Son olarak yeni yeni gündeme gelmeye başlayan ve 2010-2025 yıllarını kapsadığı düşünülen Alfa kuşağına yönelik çalışmalar henüz yeteri düzeyde yapılmamıştır. Teknolojik gelişmelerin en yüksek noktada olduğu, ilişkilerin neredeyse bütününün sanal ortamlara taşındığı, mesleklerin farklılaştığı bir dönemde oldukları için bu kuşağın, diğer bütün kuşaklardan farklı olacağı

öngörülmektedir. Dilekli Karatay (2024: 43-44) bu kuşak bireylerinin dört tarafının birden teknolojik araçlarla çevrili olması ve yeme-içme alışkanlıkları dahil hemen hemen bütün yaşamsal pratiklerinin bu teknolojik araçlarla sağlandığı gerçeğinden hareketle bu kuşak için “yarı robotik kuşak”, “(dijital) ekran kuşağı” ve “yeni dünya kuşağı” nitelendirmelerini önermektedir.

2. Kuşakların Siyasi Parti Politikaları Üzerindeki Etkisi

Belirlenmiş bir veya birkaç hedef ve ideolojiyle siyasi mecralarda bulunmak isteyen aktörler, siyasi açıdan bir beraberliği bir birlikteliği simgeleyen siyasi partiler oluşturmaktadır. Siyasi partilerin her biri farklı amaç ve ideolojilerle yola çıktığı için bir ülkedeki siyasi partilerin çokluğu o ülkedeki demokratik yöntemin bir unsuru ve göstergesi olarak okunmalıdır (Çağlayandereli, 2017: 435). Çünkü farklı kesimlerden olan bireyler taleplerini devletin yetkili organlarına taşımaları için öncelikli olarak kendilerine yakın olarak gördükleri siyasi partilere iletmektedir. Bu nedenle demokratik toplumlarda bulunan siyasi partilerin devlet ve halk/birey arasında köprü olma gibi önemli bir işlevi bulunmaktadır (Aydın, 2002: 182). Bunun yanı sıra bir ülkede bulunan siyasi partiler, buldukları ülkenin siyasal düzeniyle ilgili bilgiler de sunabilmektedir. Ülkenin siyasal düzenine yönelik bilgiler sunmasının yanı sıra siyasi partiler, içinde buldukları toplumun mevcut eğilimlerini de temsil etmektedir.

“Kendi kitlelerini belirli çıkarlar, ideoloji ya da bir program etrafında bir araya toplayan siyasi partiler nihai olarak iktidarı ele geçirmeyi ya da iktidarın nimetlerinden faydalanmayı amaçlamaktadır” (Çiçek, 2023: 254). Türkiye’de bulunan mevcut siyasi partilerin de her birinin farklı bir ideolojisi ve kimliği bulunmaktadır. Örneğin Cumhuriyet Halk Partisi (CHP); “belirli bir tarih kesitinde emperyalizme, kurulu düzene, eşitsizliğe, gericiliğe, imtiyazlara başkaldırının ifadesi” şeklinde kendisini topluma tanıtmıştır (CHP Parti Programı, 1994: 13). Bu gibi ifadelerle kendisini tanımlayan CHP sol görüşlü bir parti olduğunu da belirtmektedir. 2002 yılından itibaren iktidar partisi olan Ak Parti de kendisini muhafazakâr ve demokrat olarak tanımlamaktadır (Ayata ve Takkaç, 2021: 154; Çiçek, 2023: 269). Ak Parti’nin kendisini bu şekilde tanımlaması aslında onu “sağcı, muhafazakâr, daha geniş tabanlı ve daha ehil bir harekete dönüştürmüştür” (Çiçek, 2023: 269). Toplumdaki her kuşak bireyinin de partilerin bu ideolojilerine ve kimliklerine göre yakınlık duyduğu veya duymadığı bir siyasi parti bulunmasına rağmen kuşak bireyleri genellikle kendilerine yakın buldukları partiler başta olmak üzere diğer partilere de taleplerini iletterek sorunları için bir çözüm arayışına girebilmektedir. Aşağıdaki başlıklarda ele alınan çeşitli kuşakların taleplerinin iktidar partisi başta olmak üzere diğer partilerin de gündeminde olması, kuşak bireylerinin hemen hemen bütün partilere bu sorunu bir şekilde ilettiklerinin de bir göstergesidir. Kuşak bireyleri, sorunlarının çözülmesinin adresinin siyaset ve bunun da taşıyıcısı olan siyasi partiler olarak gördükleri için sorunlarının en hızlı şekilde çözülebilmesini sağlayabilmek amacıyla hemen hemen bütün siyasi partilere gidebilmektedir. Bu nedenle toplumun çeşitli kuşakları tarafından desteklenebilmek amacıyla da siyasi partiler kuşak bireylerinin hislerini, düşüncelerini, arzu ve isteklerini daha doğrusu taleplerini sahiplenmekte, dillendirmekte ve çözüm üretmeye çalışmaktadırlar. Siyasi partiler bu şekilde hareket ederek toplumun çoğunluğunun ve farklı kesimlerinin bir güvencesi olmak istediklerini de topluma göstermek istemektedir (Erdoğan, 2005: 125). Çalışmada kuşakların siyasi parti politikaları üzerindeki etkisinin açıklanabilmesi için kesimler ve talepleri kuşaklar bağlamında sınıflandırılarak ele alınmıştır.

2.1. Sessiz Kuşak ve Bebek Patlaması Kuşaklarının Siyasi Parti Politikaları Üzerindeki Etkisi

Sessiz kuşak, günümüzde en büyüğü yaklaşık olarak 98 yaşlarında olan toplumun yaşlı kesimini oluşturmaktadır. Sessiz kuşağın yanı sıra bebek patlaması kuşağı da ikinci yaşlı kuşak olarak kabul edilmektedir. Her iki kuşağı DSÖ, 66-79 yaş aralığını yaşlı olarak kabul etmektedir (“DSÖ’nün 66-69 Yaş”, 2017). Bu bağlamda genellikle sessiz kuşak ve bebek patlaması kuşağını ilgilendiren politikalar yaşlılık politikaları adı altında değerlendirilmiştir. Özellikle gelişmiş ülkelerde genç nüfusunun hızla düşmesi ve yaşlı nüfus artışının da hızla artması, devletleri yaşlılara yani sessiz kuşak ve bebek patlaması kuşaklarının bireylerine yönelik politikalar

yapmaya itmiştir. Çünkü yaşlılık, insanların fiziksel, psikolojik, sosyal gibi birçok farklı sorunlar yaşadığı sancılı bir dönemdir.

Avrupa ve ABD gibi ülkelerde yaşlı nüfusunun artması, yaşlılara yönelik politikaların da çeşitlenmesine sebebiyet vermiştir. Örneğin Avrupa'da sosyal refah hizmetleri "sosyal koruma" olarak adlandırılmaktadır (Çoban, 2005). Yaşlılara yönelik yapılan veya yapılacak olan bütün sosyal politikalar da sosyal koruma alanında ele alınmakta ve oldukça da önemsenmektedir (Onat, 2002: 273). AB ülkelerinde yaşlılara yönelik kurum bakımı, günlük bakım merkezleri, uzun süreli yerleşik bakım, evde bakım hizmetleri gibi çeşitli politikalar/hizmetler uygulanmaktadır (Hugman, 1994: 126). Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi sessiz kuşak ve bebek patlaması kuşağı, siyasi parti politikalarını etkileyerek devlet politikaları oluşturulmasını sağlamıştır. Ülkemiz içinde benzer bir durum söz konusudur. Türkiye geliştirmekte olan bir ülke ve yaşlı nüfusunun artmasının yanı sıra toplumumuzda yaşlılar oldukça önemsenmektedir. Sessiz kuşak ve bebek patlaması kuşağı bireylerinin ülkemiz özelinde siyasi parti politikalarını etkilemelerini şu örneklerle açıklamak mümkündür:

2012 yılında düzenlenen "*kuşaklararası dayanışma ve aktif yaşlanma sempozyumunda*", Ak Parti Genel Başkan Yardımcısı Hotar, yaşlılara yönelik Ak Parti hükümetinin 2023 hedeflerini şu şekilde aktarmıştır;

Tüm yaşlılarımıza, evlerinden ve sosyal çevrelerinden ayırmadan yaşamlarını sürdürebilecekleri sosyal ve ekonomik destek vermek, Onların güvenli, rahat, sağlıklı, mutlu bir ömür sürmeleri için verilen hizmetlerin hem çeşitlerini hem de niteliğini arttırmak. İleri yaşlarda yalnızlığa itilen sadece maddi destek sağlanarak, manevi destekten ve aile sıcaklığından mahrum bırakılan yaşlılarımıza aile ve sosyal hayatın içinde hak ettiği yer vermek. Geçmiş dönemlerimizde zemini hazırlanan evde bakım sistemi geliştirilerek, sağlık ve sosyal problemler yaşayan yaşlılarımıza bakım desteklerini yaşadıkları ortamlarda sağlamak" ("Hotar, Ak Partinin", 2012).

2017 yılında TBMM'de Ak Parti ve CHP yaşlılara yönelik yapılması gereken politikaları gündemlerine almışlardır. CHP İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, Türkiye nüfusunun giderek yaşlandığını ve bu nedenle yaşlı bakım hizmetlerinin önemini arttığını belirterek, huzurevlerinin hüzün evleri olduğunu vurgulamıştır. Bu nedenle konuya ayrı bir önem verilmesinin gerekliliğin vurgulayarak yaşlı sorunları ve politikalarının artmasını dile getirmiştir. Aynı oturumda AK Parti Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'de yaşlı nüfusunun hızla arttığını, yaşlı sorun ve politikalarının diğer sosyal politikalarla bir bütün olarak ele alınıp değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Keşir, nüfus projeksiyonlarından yola çıkarak ülke nüfusunun hızla yaşlandığını ve yaşlı nüfusunun hızla artış gösterdiğini, doğurganlık oranının ise hızla düştüğünün altını çizmiştir ("Ak Parti'li Keşir", 2017). 2019 yılında ise Beştepe'de Birinci Yaşlılık Şurası düzenlenmiştir. Şura'ya katılan Cumhurbaşkanı Erdoğan, yaşlılara sahip çıkmanın önemini vurgulayarak, yaşlılara sahip çıkılması gerektiğini belirtmiştir. Erdoğan, aktif yaşlanma kavramına atıf yaparak, bu kavramla uzun süren iş hayatını tamamlayan ve emekli olan yaşlıların, sağlık, güvenlik, toplumsal hayata katılım gibi birçok imkânın en üst düzeye çıkartmayı hedeflediklerini ifade etmiştir ("Cumhurbaşkanı Erdoğan", 2019). Yine Ak Parti hükümetleri döneminde Türkiye'de 2022 yılında TBMM'de yaşlı nüfusun giderek artması ve yaşlı nüfusunun toplum için önemsenmesinden hareketle yaşlıların çeşitli alanlarda karşılaşmış oldukları sorunların tespit edilmesi ve bunlara yönelik çözümlerin artmasına yönelik TBMM Yaşlıların Sorunlarını Araştırma Komisyonu kurulmuştur. Komisyon Başkanı ise Ak Parti İstanbul Milletvekili Erol Kaya olmuştur. Komisyon başkanı Kaya;

Dünyada 167 ülke içinde yaşlı nüfus olarak 68'inci sıradayız. Yaşlanan bir Türkiye var. Bunu sağlıklı yönetmemiz lazım. Dünya uygulamalarını inceleyerek en iyi örnekleri alarak bizde de uygulamayı hedefliyoruz. Biz özellikle sağlıklı yaşlanmayla ilgili neler yapılmasını tespit ettikten sonra uygulama konusunda da yaşlılar için harekete geçeceğiz" ("Ak Parti'li Kaya", 2022) ifadelerini kullanarak amaçlarını dile getirmiştir.

Sessiz kuşak, Bebek Patlaması kuşağı ve X kuşağıyla ilgili siyasi partilerin gündemini meşgul eden bir diğer konu ise emekli maaşları olmuştur. Konuyla ilgili farklı siyasi partiler önerilerini dile getirerek hem emeklilerin taleplerini dile getirmek hem de bu şekilde emeklilerin günlünü

kazanmaya çalışmışlardır. Konuyla ilgili Cumhurbaşkanı Erdoğan emekli maaşlarının %25 oranında artacağını açıkladıktan sonra halk ve muhalefet kanadından eleştiriler gelmiştir. CHP, İyi Parti gibi muhalefet partileri bu oranın yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Eleştirileri dikkate alan hükümet partisi ise halkın gönlünü kazanmak amacıyla emekli maaşlarının %30 oranında arttırılacağını müjdesini vermiştir.

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi toplum içerisinde yaşlı nüfusunun önemi ve sayılarının giderek artmasıyla birlikte farklı siyasi partiler, yaşlılara yönelik birçok farklı politikalar üretmeye çalışmaktadır. Örneğin yaşlılık ödeneklerinin verilmesi, evde bakım hizmetleriyle sağlık, ulaşım gibi birçok hizmet yaşlılara ücretsiz olarak sunulmaktadır. Partilerin yaşlılık politikalarına ağırlık vermesinin birçok farklı nedeni olmakla birlikte bunlarda önemli bir tanesi ise sayılarının giderek artması ve toplum ya da daha küçük bir yapı olan aile kurumu içerisinde sözlerinin geçerli olması ve önemsenmesidir. Çünkü siyasi partiler yaşlılar veya diğer kesimlerle ilgili her ne kadar farklı amaçlarla politikalar üretmeye çalışsalar da temel amaçlarından biri yaşlı nüfusunun gönlünü kazanarak oy potansiyellerini arttırmaya çalışmaktır.

2.2. X, Y ve Z Kuşaklarının Siyasi Parti Politikaları Üzerindeki Etkisi

X, Y ve Z kuşakları siyasetçiler için oldukça önemli kuşaklardır. Orta yaş ve genç nüfusu kapsayan bu üç kuşak, siyasi partileri yönlendiren ve politikaları belirleyen nüfusun büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Dolayısıyla siyasi partiler, bu üç kuşağın taleplerini göz önünde bulundurarak çeşitli politik hamleler yapmaktadır. Diğer iki kuşak bireyleri için atılan politik adımlarda olduğu gibi bu kuşaklar için atılan veya atılmak istenen politik adımların temel amaçlarından biri de yukarıda da ifade edildiği gibi oy potansiyelini arttırmaktır. X, Y ve Z kuşaklarını ilgilendiren ve siyasi partilerden çözümler bekleyen bazı sorunlar aşağıdaki gibidir:

-EYT Problemi

Ülkemizde X, Y ve Z kuşağını ilgilendiren konuların başında, EYT (emeklilikte yaşa takılanlar), emekli maaşları, memur maaşları, asgari ücret, bedelli affı, denklik sorunu, KYK kredileri, akademiye YÖK 100/2000 Doktora Burs Programı ve 50/D gibi sorunlar gelmektedir. Bunlar, birçok siyasi partinin de gündeminde bulunan önemli konular arasında olmuştur. EYT, iktidar partisi başta olmak üzere birçok muhalefet partisinin de gündeminde olan başlıca sorunlardan biri olmuştur. Sigortasının başlangıç tarihi 9 Eylül 1999'dan önce olanlar EYT'li sayılmaktadır ("EYT nedir?", 2022). Bu probleme yönelik bazı siyasi partilerin sorunu dile getirmeleri ve soruna yönelik çözüm önerileri şu şekilde olmuştur; Ak Parti Grup Başkanvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu konuyla ilgili şunları dile getirmiştir: "2023'ün başında bütün bu meselelerin hayata geçtiği bir süreci yaşamış olacağız" ("EYT nedir?", 2022). Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin ise

Çok konuşulan, birçok insanın da merak ettiği EYT meselesi var. Onu çözeceğiz. Türkiye zorlu ekonomik şartlar içerisinde çalışanlarını olumsuz tablo karşısında koruyacak sosyal politika uygulamalarıyla topluma gerekli desteği sağlama yönünde çalışmalarımızı sürdürüyoruz". Televizyonlarda sık sık 'işte şunlar da girecek, bunlar da çıkacak' öyle bir şey yok. 99 öncesi biliyorsunuz, yaşla ilgili bir sorun var. O sorunu biz çözüyoruz ve önümüzde tek bir model var. Tek bir formül var daha doğrusu. Onun hesapları yapıyoruz. Çok sayıda insan var tahmin edeceğimiz gibi. Onların durumlarını, çalışma gün sayılarını, yıllarını, vesaire sosyal güvenlikteki sağlık sigortası primlerini gözden geçirip en uygun, en kapsayıcı çözümleneyi yapacağız ("EYT nedir?", 2022).

EYT düzenlemesiyle ilgili Cumhurbaşkanı Erdoğan ise emeklilik için yaş şartının kaldırıldığını belirtmiştir. Erdoğan, "sosyal güvenlik sistemimizin aktif, pasif dengesini korumayı başarıyoruz. Emekli maaşlarında yıllar içinde yaptığımız yüksek oranlı artışlarla reel olarak bu kesimi kendi geliri ile geçinebilmesine imkân sağlayacak seviyeye çıkardık. Bugün 2 milyon 250 bin vatandaşımız emekli olma hakkına kavuşuyor" ifadeleriyle sorunun çözümüne yönelik müjdeyi 28 Aralık 2022 yılında duyurmuştur ("EYT düzenlemesi", 2022).

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, "seçim takviminin işlemeye başlamasına kadar TBMM'de milletimizin beklenti ve taleplerini de birer birer yasalaştırarak hayata geçireceğiz. Bunlardan birisi, hiç şüphesiz emeklilikte yaşa takılan kardeşlerimizin mağduriyetleridir. Ümit ediyorum ki

bu yıl bitmeden bu yara kapanacak, bu adaletsizlik köklü bir çözümle buluşturulacaktır" ("Bahçeli'den EYT açıklaması", 2022) ifadelerini kullanmıştır.

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel; EYT ile ilgili olarak "türbülanstır gidiyor, bir sarsıntı bir sallantı var. Bütün EYT'lilerin, ekstra şart sunulmadan emekli edilmesi gerekir" ("CHP'den EYT açıklaması", 2022) ifadelerini kullanmıştır. CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba ise EYT sorununa yönelik şu konuşmayı yapmıştır;

İktidara son kez çağrıda bulunuyoruz ve diyoruz ki gelin şeffaf olun. EYT ile ilgili nasıl bir düzenleme yapmayı düşünüyorsanız bunu kamuoyu ile paylaşın. Konu ile ilgili tüm kesimlerin görüşünü dikkate alın. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizle bu konunun çözümü için hazırız. Yeni mağduriyetler yaratmaması adına gelin bu yasayı birlikte meclisten geçirelim diyoruz ("CHP'den EYT tepkisi", 2022).

EYT sorunun çözümüyle ilgili Cumhurbaşkanı açıklama yaptıktan sonra ise CHP, kurumsal twitter hesabından sorunun çözümü noktasında Kılıçdaroğlu'na vurgu yapılarak #EYT #TeşekkürlerKılıçdaroğlu etiketiyle Kılıçdaroğlu'na teşekkür edilmiştir. Bir başka siyasi parti olan İYİ Parti'de EYT problemini gündemlerine taşıyarak çeşitli açıklamalar yapmışlardır. İYİ Parti'de EYT konusunu çalışan Grup Başkan Vekili Erhan Usta, bütün hesabı kalem kalem çıkardıklarını belirterek, "Ben bu işin en fazla bir senesi kaldı diyorum. Ya bu iktidar yapacak ya da ilk yapacağımız düzenlemelerden birisi. Ben de söylüyorum, genel başkanımız da söylüyor. İlk yapılacak icraatlerimizden biri olacak" demiştir ("Partiler EYT", 2022). İYİ Parti Ankara Milletvekili ve eski Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz ise EYT'nin İYİ Parti'nin seçim bildirgesinde olacağını fakat EYT'li sayısı ile ilgili kesin bir sayı verilemeyeceğini belirterek sorunun çözümü noktasında EYT'lilerin de taleplerini dikkate alarak adımlar atacaklarını ifade etmiştir. Yılmaz, EYT sorununun bütçeye yük olmadığını aksine vatandaşa ödenmesi gereken bir borç olduğunun da altını çizmiştir ("İyi Parti'den EYT", 2021).

SP Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu da konuyla ilgili olarak EYT sorununa yönelik çözümler üretmeye çalıştıklarını belirtmiştir ("Partiler EYT", 2022). HDP, Zafer Partisi, Gelecek Partisi gibi diğer siyasi partiler de sorunun çözümüne yönelik adımların atılması gerektiğini dile getirmişler ve konuyu gündemlerinde tutmuşlardır.

EYT meselesinin bu kadar çok gündemde tutulması ve önemsenmesinin temel nedeni çok sayıda vatandaşı ilgilendiriyor olmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla hemen hemen bütün siyasi partiler sorunu gündemlerine alarak konunun muhatabı olan büyük çoğunluğun gönlünü kazanmaya çalışmışlardır.

-KYK Borçları ve 50-D Sorunu

Benzer şekilde birçok siyasi parti özellikle Y ve Z kuşağından gençleri memnun edebilmek için partilerinin gençlik kollarına da ayrı bir önem vermişlerdir. Sayıları az da olsa genç milletvekillerini de partilerinin bünyesine katmaya çalışmışlardır. Özellikle Y ve Z kuşağı gençlerini ilgilendiren en temel konuların başında gençlerin üniversite hayatı boyunca almış oldukları KYK kredilerindeki faizler gelmektedir. Birçok siyasi parti konuyu gündemlerine taşıyarak KYK kredilerindeki faizlerin silinmesi gerektiğini vurgulamıştır. Konuyla ilgili olarak CHP Partisi Genel Başkanı Kılıçdaroğlu gençlere, KYK borçlarını ödememesi konusunda çağrı yapmış ve iktidara geldikleri takdirde KYK borçlarındaki faizlerin silinerek sadece anaparanın geri ödenmesini sağlayacaklarını ifade etmiştir ("CHP'li Ahmet Kaya", 2022) açıklamasını yapmıştır. Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu ise Y ve Z kuşağının en önemli sorunlarından biri olan öğrenim kredisi borçlarına yönelik düzenlemelerin yapıldığını belirterek, 1 milyon 392 bin 629 gencin bu düzenlemeden yararlanacağını belirtmiştir (KYK borç faizleri", 2022).

Y ve Z kuşağı gençlerini ilgilendiren bir başka önemli konu ise akademide araştırma görevlilerine yönelik 50-D kadrosu olmuştur. 50-D kadrosu dahilindeki araştırma görevlilerinin doktora tez savunmasından sonra çalıştıkları kurum ile ilişkileri kesilmekte ve başka herhangi bir kurumun Dr. Öğr. Üyesi kadrosuna atanabilmesiyle yeniden atanmaları yapılmaktaydı (Ulusoy, 2018). Bu konu birçok kişiyi ilgilendirdiği için birçok siyasi parti konuyu

gündemlerinde tutmuşlardır. Örneğin CHP, 50-D sorunun çözülmesine yönelik adımların atılması gerektiğini vurgulayarak kanun teklifi vermiştir ("CHP'li Barut", 2018).

Farklı kesimlerden ve konunun muhatabı olan 50-D'lilerden bu sorunun çözümüne yönelik adımların atılması için gelen yoğun talepler üzerine YÖK Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar, doktora sonrası yayın yapabilmeleri için bu kadro dahilindekilere ek süre verileceğini duyurmuştur ancak istenilen düzeyde bir çözüm olmadığı gerekçesiyle bu karar çeşitli eleştirilere maruz kalmıştır. Konuyu tekrar gündemine alan Ak Parti 50-D sorununun 33/a kadrosuna dahil edilerek çözüleceğinin müjdesini vermiştir. Konuyla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin sözleşmeli personele kadro düzenlemesi kapsamında 50-D'li araştırma görevlilerinin olacağını duyurmuştur ("Akademide 50-D sorunu", 2022).

-YÖK 100/2000 Doktora Burs Programı

Y ve Z kuşaklarının bir kısmını ilgilendiren bir diğer önemli konu ise YÖK 100/2000 Doktora Burs Programı olmuştur. YÖK tarafından belirlenen 100 tematik alanda 2000 doktoralı bilim insanı ve gelecek on yıllar için güçlü nesiller yetiştirmek amacıyla 2016 yılında YÖK 100/2000 Doktora Burs Programı/Projesi başlatılmıştır. Programa ise belirlenen ALES ve Yabancı Dil şartını sağlayan, belirlenen öncelikli alanda çalışmayı kabul eden, ilgili öncelikli alan için yapılan yazılı ve sözlü sınavlarda belirlenen kontenjana göre ilk üç veya dörde giren doktora öğrencileri kabul edilmektedir. Dönemin YÖK Başkanı Sayın Yekta SARAÇ, Projenin tanıtımı için yaptığı 15 Aralık 2016 tarihli basın açıklamasında; "Bu program kapsamında ülkemizin öncelikli alanlarına yönelik 100 alanda 2 bin doktoralı insan kaynağı yetiştirilecek. Bu insan kaynaklarının istihdamı ise sadece akademiye yönelik olmayıp, özellikle kamunun ve özel sektörün de gelişimi odaklı süreçlerine de yönelik olacak." ifadelerini kullanmıştır. ("100/2000 YÖK Doktora", 2016). 12.03.2019 tarihinde Ankara'da gerçekleşen YÖK 100/2000 Doktora Bursu Öğrenci Buluşmalarında dönemin YÖK Başkanı Sayın Yekta SARAÇ yapmış olduğu açılış konuşmasında şu ifadeleri kullanmıştır:

Şunu da ifade etmek istiyorum; Sayın Cumhurbaşkanım, geçtiğimiz ay ODTÜ'deki bir açılış töreninde oradaki ODTÜ'lü öğretim üyelerinin huzurunda yaptığımız konuşmada Sayın Cumhurbaşkanım dedim, geleceğin bilim hayatını ve üniversitelerin yapısını geliştirecek YÖK 100/2000 projesinden mezun olan arkadaşlar olacaktır. Bunu 2-3 yıl sonra göreceğiz, hep birlikte göreceğiz. Bütün Türkiye görecek." ("YÖK 100/2000", 2019).

29.04.2019 tarihinde yapmış olduğu bir diğer konuşmasında ise "Aslında ben bunu sıkça vurguluyorum geleceğin bilim hayatını, üniversite hayatını 100/2000 mezunlarının şekillendireceğine inanıyorum." ifadelerini kullanmıştır. ("YÖK 100/2000", 2019). Sayın Yekta SARAÇ; belirlenen burs miktarında ise enflasyon verilerine göre iyileştirme yapılacağını da paylaşmıştır ("100/2000 YÖK Doktora", 2016). Sayın Yekta SARAÇ, başka bir basın açıklamasında da YÖK 100/2000 kapsamında doktorasına devam eden öğrencilere verilen burs miktarlarının asgari ücretin altında kalmamasını amaçladıklarını tekrardan ifade etmiştir ("YÖK, Türkiye'nin Öncelikli", 2020). Programa yönelik istihdam ve bursların asgari ücretin altında kalmayacağına dair verilen vaatler henüz yerine getirilmediği için Program kapsamındaki Y ve Z kuşakları öğrencileri haklı olarak verilen vaatlerin gerçekleştirilmesi için taleplerini sosyal mecralarda veya yaptıkları çeşitli siyasi parti ziyaretlerinde dile getirmektedirler. Konuyla ilgili Saadet Partisi soru önergesi göndermiş, diğer parti yetkilileri ise yapılan görüşmelerde konuyla ilgileneceklerini dile getirmişlerdir.

Öğretim Elemanları Sendikası (ÖGESEN) Öğretim Elemanları Derneği (ÖGEDER) Eğitimsel Çaba Derneği (EÇD) Genel Başkanı Dr. Vahdet Özkoçak, aileleriyle birlikte yaklaşık 20-25 milyon Y ve Z gencini ilgilendiren sorunları Gençlik Paketi başlığında toplayarak siyasi partilerin çözmesi için çeşitli çalışmalar yürütmüştür. Çalışma nihai bir sonuca ulaşmamış olmasına rağmen bu sorunların çözümü için çabalar devam etmektedir. *Gençlik Paketi kapsamında YÖK 100/2000 Doktorantlarına istihdam, ehliyet affı, denklik sorunu, azami süre, eş durumu ve kışlasız makul bedelli sorunları* yer almaktadır ("Son dakika" 2022). Yukarıda açıklanan 50-D sorunu da bu paket kapsamında olan ve çözülen sorunlardan biri olmuştur. Gençlik Paketi maddelerinin çözümü için gerek Sayın Özkoçak gerekse de konunun muhatabı olan gençler mecliste ve sosyal

mecralarda siyasilere ulaşarak sorunların çözümünü talep etmektedir. Ak Parti, CHP, İYİ Parti, Deva Partisi, Zafer Partisi gibi siyasi partili yetkililer konuyu gündeme getireceklerini ve takipçisi olacaklarını ifade etmiş olsalar da beklenen nihai çözümler henüz olmamıştır.

10 Ocak 2023 tarihinde Özkoçak, tekrar meclise giderek çeşitli siyasi partilerle Gençlik Paketini görüşmüştür ve partilerin mutlaka çözümden yana olacaklarını belirttiklerini ifade etmiştir. Neticede 20-25 milyon kişiyi ilgilendiren (ve çoğu maddesi de maliyeye yük getirmeyen) konular olduğu için partiler, Gençlik Paketi kapsamındaki maddelerin çözümlerinden yana olduklarını belirtmiştir. Özkoçak, Gençlik Paketi'nin diğer maddeleri gibi 100/2000 YÖK Doktora Programı kapsamındaki yaklaşık 6000-6500 civarındaki nitelikli gencin de söz verildiği gibi kadroya alınabilmesinin, sözleşmelilerle birlikte (50/D'liler gibi) bu gençlerin de daimî kadroya alınmasının gerekliliğini mevcut raporlarla birlikte detaylı bir şekilde siyasi partilere sunmuştur. Özkoçak, iktidar ve muhalefet partilerinin konunun çözümüne sıcak baktığını belirtmiştir. Örneğin İYİ Parti grubuyla yapmış olduğu toplantıda Özkoçak, 6000-6500 YÖK 100/2000 Doktora Bursiyeri'nin de sözleşmelilere kadro kapsamına alınmasının gerekliliğini dile getirmiştir ve İYİ Parti, konunun çözümü için hükümetle görüşeceklerini aktarmıştır ("Dr. Vahdet Özkoçak", 2023).

Gençlik Paketi kapsamındaki konular başta olmak üzere diğer toplumsal konuların da partilere ulaşması, parti programlarında yer edinebilmesi ve daha hızlı bir şekilde çözülebilmesi için öncelikle konunun/konuların kamuoyu gündemine taşınması gerekmektedir. Kulisi çok olan ve kamuoyunda yer edinmeyi başarabilmiş konular diğer konulara oranla daha hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmaktadır. Herhangi bir konunun çözümü için illa ki bir kamuoyunun oluşması zorunlu değildir ancak kamuoyu, süreci hızlandıran önemli olgulardan biridir. Fakat şu da bir gerçektir ki siyasi partiler sadece kamuoyunda yer edinmiş konuları değil, aynı zamanda gün yüzüne çıkmayan konuları da kamuoyuna taşımaya çalışarak halkın gönlünde yer edinmeye ve sorunların çözümü noktasında irade göstererek oy oranlarını da arttırmaya çalışan örgütlü yapılara sahiptir. Özellikle X, Y ve Z kuşaklarını ilgilendiren bir diğer konu ise memur maaşları, asgari ücret, 3600 ek gösterge gibi konular olmuştur. Çeşitli siyasi partiler bu konuları da gündemlerine taşıyarak çeşitli politik adımlar atmışlardır. Bütün örneklerden de anlaşılacağı üzere siyasi partiler, politikalarını üretirken kuşak bireylerinin taleplerini dikkate almaktadırlar. Bu şekilde siyasi partiler, kuşakların mevcut sorunlarını çözmeye, hiçbir şey olmasa dahi dertlerini dillendirmeye çalışarak kuşak bireylerinin gönlünü kazanmayı ve böylece oy oranlarını arttırmayı hedeflemektedirler.

SONUÇ

Çalışma boyunca verilen bütün örneklerden hareketle siyasi partilerin bütün politikaları aslında tek tek kuşakları ilgilendiren sorunları çözerek kuşak bireylerinin gönlünü kazanmak olmuştur denilebilir. Neticede siyasi partiler hayatta kalabilmek için kuşakların desteğine, kuşaklar da sorunlarının çözümü için siyasi partilere ihtiyaç duymaktadır. İkisi arasındaki karşılıklı ihtiyaç siyasi parti politikalarını yönlendirdiği gibi kuşak bireylerinin siyasi görüşünü de etkileyebilmektedir. Örneğin Türkiye'de nüfusun büyük bir çoğunluğu X, Y ve Z kuşaklarından oluşmaktadır. Dolayısıyla siyasi partiler özellikle bu üç kuşak başta olmak üzere Sessiz kuşak ve Bebek Patlaması kuşağının da sorun ve taleplerini göz önünde bulundurarak politikalar üretmeye çalışmaktadır. Elbette her partinin belirlemiş olduğu ideolosine göre kemikleşmiş belirli bir oy oranı bulunmaktadır fakat her kuşağın da kemikleşmiş belli başlı bazı sorunları bulunmaktadır ve bu sorunlar bir müddet sonra kişilerin siyasi tercihlerini değiştirmelerine de sebebiyet verebilecek bir duruma gelebilmektedir.

Her kuşak bireyinin, siyasi partilerin benimsemiş oldukları ideolojik ve kimliksel özelliklerine göre aidiyet veya yakınlık duyduğu bir siyasi parti olmasına rağmen kuşak bireyleri genellikle sorunlarının çözümü için her siyasi partinin kapısını çalabilmektedir (bir önceki başlıkta verilen örnekler de bunu göstermektedir). Siyasi partiler de kendilerine iletilen bu sorunları çözebildikçe, halkın taleplerini karşılayabildikçe siyasi arenadaki varlığını korumaktadır. Büyük veya küçük ölçekli olsun ayrı ayrı bütün kuşakların hemen hemen bütün sorunları aslında çözülmesi gereken önemli toplumsal sorunlardır. Dolayısıyla her dönem için siyasi partiler, kuşaklar nezdindeki toplumsal sorunları gündemlerine taşıyarak politikalar üretmeye ve

kuşakların gönlünde yer edinerek oy oranlarını arttırmaya çalışmışlardır. Çünkü sadece bir kuşağı ilgilendirdiği düşünülen bir sorun veya talep aslında sadece o kuşakla sınırlı değildir, farklı kuşaklardan olabilen diğer aile bireylerini de ilgilendirmektedir. Kartopu örneğinde olduğu gibi sorunlar aile üyelerinin tamamının fikrine sirayet edebilmekte ve sorunun etkilediği kesim de gittikçe büyüyebilmektedir. Siyasi partiler bu bilinçle hareket ederek toplumdaki her kuşağın sorunlarını çözmeye yönelik politik adımlar atmalıdırlar. Bunun için siyasi partiler, programlarında ayrı ayrı bütün kuşakların sorunlarına yönelik söylemler ve çözümler üretebilir; çeşitli kuşak bireyleriyle toplantılar düzenleyebilir; bu sorunları sosyal medya platformlarına taşıyarak bir kamuoyu oluşturabilir ve en nihayetinde politik adımlar atabilir. Kuşaklar ve siyasi partiler arasındaki karşılıklı ilişkide kuşaklar siyasi partilere kendi sorunlarını anlatabildikçe ve siyasi partiler de kuşak bireylerini, sorunlarını çözeceğine dair ikna edebildikçe istedikleri amaçlara ulaşabileceklerdir.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, O., Batur, H. Z., & Eksili, N. (2014). Kuşakların değişen yüzü ve Y kuşağı ile ortaya çıkan yeni çalışma tarzı: Mobil yakalılar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19), 165-182. Retrieved from https://sbedergi.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/343/files/orhan_adiguzel-04052014.pdf

Akademide 50-D sorunu çözülüyor. (2022, December 1). Retrieved from <http://islamianaliz.com/haber/12637732/akademide-50-d-sorunu-cozuluyor?ysclid=lcprpbx6cs44342815>

AK Parti'li Kaya: Yaşlılar için harekete geçeceğiz. (2022, June 24). Retrieved from <https://www.oncevatan.com.tr/politika/ak-parti-li-kaya-yaslilar-icin-harekete-gececegiz-h186843.html>

Aktay, A. (2019). *Yeni Türkiye'de yeni kuşaklar*. İstanbul: Değişim Yayınları.

Ayata, A., & Takkaç, H. S. (2021). *Türkiye'de muhafazakâr sağ iktidarların dış politika vizyonu*. İstanbul: Efe Akademi Yayınları.

Aydın, M. (2002). *Siyasetin sosyolojisi*. İstanbul: Açılım Yayınları.

Aydın, A. (2022). *Z kuşağının diplomasi algısı*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

AK Parti'li Keşir: Cumhurbaşkanımızın 3 çocuk önerisini anlamayanların yaşlı politikalarıyla ilgili söylediklerini samimi bulmuyorum. (2017, November 8). Retrieved from <https://www.star.com.tr/guncel/ak-partili-kesir-cumhurbaskanimizin-3-cocuk-onerisini-anlamayanlarin-yasli-politikalariyla-igili-soylediklerini-samimi-bulmuyorum-haber-1273076/?ysclid=lcprlny4b954133723>

Bahçeli'den 'EYT' açıklaması: Bu yıl bitmeden adaletsizlik çözülecek. (2022, October 4). Retrieved from <https://www.sondakika.com/politika/haber-bahceli-den-eyt-aciklamasi-bu-yil-bitmeden-15333167/?ysclid=lcovl69eg1733484345>

Bakırtaş, H., Divanoğlu, S. U., & Akkaş, C. (2019). *Y kuşağı: Farkı ne? Neyi, niçin, nasıl alır ya da aldırır?* (2nd ed.). Bursa: Ekin Basım.

Balci, A. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi.

Bayhan, V. (2019). Kuşaklar sosyolojisi ve Türkiye için yeni bir kuşak analizi. *Sosyoloji Divanı*, 7(13), 29-45.

Büyükhelvacıgil, M. (2021). *Aile şirketlerinde kuşak çatışmasını önlemek için X, Y ve Z kuşağını anlamak*. İstanbul: Optimist Yayın Grubu.

CHP'li Ahmet Kaya: KYK borcunu ödeyenlerden alınan faizler iade edilecek mi? (2022, July 21). Retrieved from <https://www.cumhuriyet.com.tr/ekonomi/chpli-ahmet-kaya-KYK-borcunu-odeyenlerden-alinan-faizler-iade-edilecek-mi-1960433?ysclid=lcp4sewuxk936996411>

CHP'li Barut: Yükseköğretimde 50/D sorunu mutlaka çözülmeli. (2018, November 25).

Retrieved from https://www.istanbulgercegi.com/chpli-barut-yuksekogretimde-50d-sorunu-mutlaka-cozulmeli_183659.html

CHP'den EYT açıklaması. (2022, December 14). Retrieved from

<http://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/chpden-eyt-aciklamasi-7526597/?ysclid=lcqc4idwex628191040>

CHP'den EYT tepkisi. (2022, December 7). Retrieved from

<https://www.ekonomim.com/gundem/chpden-eyt-tepkisi-haberi-676312>

CHP Parti Programı. (1994). Retrieved May 29, 2024, from

<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/bitstream/handle/11543/956/200305414.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Cumhurbaşkanımız Erdoğan birinci yaşlılık şurasına katıldı. (2019, February 20). Retrieved from [https://www.akparti.org.tr/haberler/cumhurbaşkanımız-erdogan-birinci-yaslilik-surasina-katildi/](https://www.akparti.org.tr/haberler/cumhurbaşkanimiz-erdogan-birinci-yaslilik-surasina-katildi/)

Çağlayandereli, M. (2017). Siyasal partiler. In D. A. Arslan & M. Çağlayandereli (Eds.), *Dünya'da ve Türkiye'de siyasetin sosyolojik temelleri* (pp. 435-481). İstanbul: Paradigma Akademi.

Çiçek, A. (2023). İdeolojiden kitleye Türkiye'de siyasi partiler. *Dicle Akademi Dergisi*, 3(2), 255-281. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dade/issue/80483/1358796>

Çoban, A. İ. (2005). Yalnız yaşayan yaşlılara ilişkin aile politikaları. *Aile ve Toplum*, 7(2).

Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21112/227389>

Deniz, D., & Gemlik, H. N. (2022). Z kuşağı öğrencilerinin kişilik özellikleri bağlamında iş hayatına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 1-11. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sarad/issue/67389/750915>

Dilekli Karatay, Z. (2024). Z kuşağının Türkiye'nin dış politikalarına yönelik yaklaşımı üzerine bir araştırma. (Doktora tezi). Retrieved from

https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=KMB79M3N7zK1UR2WYeRgQgSBYzqak5u-EyUjchZ1yc3SB5n06H_8lFTJVAB29Xnl

Dr. Vahdet Özkoçak: Millet Haber TV'nin konusu. (2023, January 11). Retrieved from

<https://youtu.be/nD4X412720Y>

DSÖ'nün 66-79 yaş arası orta yaş olarak kabul ettiği iddiası. (2017, August 7). Retrieved from <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/dsonun-66-79-yas-arasini-orta-yas-olarak-kabul-ettigi-iddiasi-798160?ysclid=lclq460rs32435299>

Duman, M. Z. (2019). *Kuşak çatışması: X ve Z üzerine sosyolojik bir çalışma*. Ankara: Nobel Yayınları.

Erdoğan, M. (2005). *Anayasa hukuku* (3rd ed.). Ankara: Orion Kitabevi.

EYT düzenlemesi nasıl karşılandı? İşte siyaset ve iş dünyasından ilk tepkiler... (2022, December 29). Retrieved from <https://www.sondakika.com/politika/haber-cumhurbaskani-recep-tayyip-erdogan-eyt-de-15524940/?ysclid=lcos9rkfx3715193387>

EYT nedir, çıkacak mı? EYT kimleri kapsıyor? (2022, November 7). Retrieved from

<https://www.sozcu.com.tr/2022/ekonomi/eyt-nedir-cikacak-mi-eyt-kimleri-kapsiyor-7466202/?ysclid=lcopy6kaae998637626>

Göksel, A., & Güneş, G. (2017). Kuşaklar arası farklılaşma: X ve Y kuşaklarının örgütsel sessizlik davranışı bağlamında analizi. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(3), 807-828. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gaziuibfd/issue/36599/417291>

Güdücü, B. (2021). Gençlik tanımı, teorileri ve tipolojileri. In G. Ç. Özen & A. Duran (Eds.), *Z kuşağı: Teorik ve uygulamalı bir araştırma* (pp. 5-16). Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Güzel, M. (2021). *Medya, aile ve kuşaklar: Serbest zaman sorunları üzerine çalışmalar*. İstanbul: Kriter Yayınevi.

- Hotar, A. K. Parti'nin yaşlılara yönelik hedeflerini anlattı. (2012, March 22). Retrieved from <https://www.haberler.com/yerel/hotar-ak-parti-nin-yaslilara-yonelik-hedeflerini-3472959-haberi/?ysclid=lcs08xp3yy148635164>
- Hugman, R. (1994). Ageing and the care of older people in Europe. In J. Campling (Ed.), *Ageing and the care of older people in Europe*. New York: St. Martin's Press.
- İYİ Parti'den EYT açıklaması! "EYT'liler oyalanmakta, kandırılmaktadır." (2021, July 8). Retrieved from <https://memuralimlari.net/haber/7957594/iyi-partiden-eyt-aciklamasi?ysclid=lcp3nb9jxq339341461>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/342261359_NITEL_BIR_VERI_ANALIZI_YONTEMI_O_LARAK_DOKUMAN_ANALIZI
- Kömürcüoğlu, H. (2015). *Y kuşağını anlamak: Bir Gezi Parkı araştırması*. İstanbul: Doğu Kitabevi.
- Kuran, E. (2018). *Telgraftan tablete Türkiye'nin 5 kuşağına bakış* (9th ed.). İstanbul: Destek Yayınları.
- Küçükşabanoğlu, Z. (2021). *Z'nin siyaseti*. İstanbul: Motto Yayınları.
- KYK borç faizleri silinmeye başladı. (2022, November 25). Retrieved from <https://www.sozcu.com.tr/2022/egitim/KYK-borc-faizleri-silinmeye-basladi-7499905/?ysclid=lcpqku5lcn851732851>
- Lehto, Y. X., Jang, S., Francis, A., & O'Leary, J. (2008). Exploring tourism experience sought: A cohort comparison of baby boomers and the silent generation. *Journal of Vacation Marketing*, 14(1), 15-32.
- Mercan, N. (2016). X, Y ve Z kuşağı kadınların farklı tüketim alışkanlıklarının modern dünyada inşa edilmesi. *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 59-70. <https://doi.org/10.21798/kadem.2016119797>
- Mücevher, M. H. (2015). X ve Y kuşağının birbirlerine karşı özellik ve etkileşim algısı: SDÜ örneği. (Yüksek lisans tezi). Retrieved from <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=X-Fjgh5z92JGZD6QIPMYzA&no=GPOzwDnXkjf1KKnHdGBdQ>
- MHP'den son dakika af teklifi ve EYT açıklaması. (2019, January 24). Retrieved from <https://www.tgrthaber.com.tr/gundem/mhpden-son-dakika-af-teklifi-ve-emeklilikte-yasatakilanlar-eyt-aciklamasi-af-yasasi-eyt-son-dakika-2626805>
- Nacak, İ. (2019). Kuşak sosyolojisi: Kavramsal ve metodolojik temeller. *Sosyoloji Divanı*, 7(13), 9-27.
- Onat, Ü. (2002). Sosyal politikalar açısından yaşlılık. In Y. G. Kutsal (Ed.), *Geriatri 2002 sempozyumu bildirileri* (pp. 266-276). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Geriatri Bilimler Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını.
- Partiler EYT çözümlerini açıkladı! Hangi parti ne dedi? (2022, May 5). Retrieved from <https://memuralimlari.net/haber/10178372/partiler-eyt-cozumlerini-acikladi-hangi-parti-ne-dedi?ysclid=lcp2eazake495890809>
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250. <https://doi.org/10.33400/kuje.843306>
- Son dakika: Ehliyet affını da içeren gençlik paketinin meclise sunulacağı tarih açıklandı. (2022, December 23). Retrieved from <https://www.finans7.com/haber/son-dakika-ehliyet-affini-da-iceren-genclik-paketinin-meclise-sunulacagi-tarih-aciklandi-18762>

- Ulusoy, A. (2018). Araştırma görevlilerinin 50/D sorunu. Retrieved from <https://www.yenisafak.com/yazarlar/ahmet-ulusoy/arastirma-gorevlilerinin-50-d-sorunu-2048417?ysclid=lcpqzypuzb176522033>
- Ünal, M. (2017). *Y ve Z kuşaklarının yönetimi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Yaşar, Ü. (2018). Siyasi mizah ve Y kuşağı. *Social Sciences*, 13(18), 1389-1407. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13844>
- YÖK 100/2000 Doktora Bursu Öğrenci Buluşmaları - Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ın açılış konuşmaları. (2019, March 12). Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=FESX4HXT00>
- YÖK 100/2000 Doktora Bursu Öğrenci Buluşmaları 2 - Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ın konuşmaları. (2019, April 29). Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=TVq7ZDE_4B0
- YÖK, Türkiye'nin öncelikli alanlarında doktora yapan öğrencilerin burs miktarını artırdı. (2020). Retrieved from <https://www.yok.gov.tr/sayfalar/haberler/2020/yok-100-2000-bursu-miktarinda-artis.aspx>
- "100/2000 YÖK Doktora Bursları Projesi" hayata geçiriliyor. (2016, December 15). Retrieved from <https://www.yok.gov.tr/sayfalar/haberler/100-2000-yok-doktora-burslari-projesi-hayata-geciyor.aspx>

EXTENDED ABSTRACT**GENİŞLETİLMİŞ ÖZET****THE INFLUENCE OF GENERATIONS ON POLITICAL PARTY POLICIES**

Studies on "generations", which is an important subject especially in terms of social sciences, are increasing day by day. In the international literature, there are Silent Generation (1925-1945), Baby Boom generation (1946-1964), X (1965-1978), Y (1979-1995), Z (1996-2010) and the recently mentioned Alpha generation (2010-2025). Studies on the Alpha Generation are not yet at a sufficient level. Generation individuals may have similar characteristics and thoughts as a result of the periodic events they experience. In fact, the main factor in generational classifications is that the interval of time periods determined differs from the interval of the next time period. Since social changes, crises, wars, diseases, natural disasters or global events can affect people all over the world, people may exhibit similar attitudes and behaviors towards these events. Of course, just as five fingers on one hand are not the same, it is known that not all people belonging to a generation will be the same. However, since the majority of generation members have the potential to exhibit similar attitudes and behaviors, the qualities attributed to generations are considered universal or inclusive.

As mentioned before, generations are exposed to global-scale situations such as natural disasters, epidemics, etc. and can shape the political arena of the current period with their reactions. This is why the binary of generation and politics is very important. Because there is a mutual interaction between a generation and politics as a whole. With the dialectical relationship between the two, generations can affect the policies of political parties and the policies of political parties can affect the lives of generations in various ways.

Existing political parties in a country try to operate and maintain their presence in the political arena as a product and carrier of the ideologies, goals and philosophy of life of certain segments of society. Therefore, parties need the support of the society and the individuals of the society need the spokesperson of the parties in line with their goals. Political parties try to reach every segment of society in order to achieve their goals. Especially during election times, parties that try to act in order to meet the needs of the masses may be in competition with each other. For this reason, they take care not to refrain from acting as spokespersons for various segments.

Similarly, those who want their problems to be solved can often succeed in influencing party policies, especially by acting collectively. Based on all these, this study, which is based on a literature review, discusses the relationship between generations and political parties in a sociological way in line with the discourses of party officials and the demands of generations. After the introduction, the study consists of two main headings, the first of which includes information on the concept of generation and its classifications, and the second of which includes the impact of generations on political party policies. In the conclusion, a general evaluation is made. The study, which is unique in terms of its subject matter, suggests that political parties should listen to social demands through generations, which enable them to reach individuals through masses or groups at a time when it is difficult to reach individuals individually, and emphasizes that they have the opportunity to maintain their existence in the political arena in this way. Because when considered as a mass group, it is seen that the demands of generations are very effective in determining the policies of political parties and maintaining their presence in the political arena.

KATKI ORANI BEYANI VE ÇIKAR ÇATIŞMASI BİLDİRİMİ

Sorumlu Yazar <i>Responsible/Corresponding Author</i>	Zeynep DİLEKLİ KARATAY			
Makalenin Başlığı <i>Title of Manuscript</i>	Kuşakların Siyasi Parti Politikaları Üzerindeki Etkisi			
Tarih <i>Date</i>	03.05.2024			
Makalenin türü (Araştırma makalesi, Derleme vb.) <i>Manuscript Type (Research Article, Review etc.)</i>	Araştırma Makalesi			
Yazarların Listesi / List of Authors				
<i>Sıra No</i>	Adı-Soyadı <i>Name - Surname</i>	Katkı Oranı <i>Author Contributions</i>	Çıkar Çatışması <i>Conflicts of Interest</i>	Destek ve Teşekkür (Varsa) <i>Support and Acknowledgment</i>
1	Zeynep DİLEKLİ KARATAY	%55	Çıkar çatışması bulunmamaktadır	-
2	Ahmet Ayhan KOYUNCU	%45	Çıkar çatışması bulunmamaktadır	-